

بسم الله الرحمن الرحيم

گروه باور باران

فعال در عرصه های علمی پژوهشی و فرهنگی

BavarBaran.ir

موضوع کنفرانس:

وحی در قرآن

بخش مجری کنفرانس: اعجاز علمی قرآن (سرکار خانم طهرانی)

وحی از نظر لغت اشاره سریع وحی از نظر اصطلاحی وحی برای پیامبران:

﴿ فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴾

پس تذکر ده، که به لطف پروردگارت تو کاهن و مجنون نیستی! طور/۲۹

﴿ منشا الهام خیر است و منشا وسوسه شر ﴾

حال تفاوت الهام و وحی:

۱. منشا الهام برای شخص مشخص نیست ممکن است القائات شیطان یا نفس یا القائات ربانی باشد درحالیکه پیامبر آورنده وحی را که فرشته است را میبیند و صدا او را میشنود به گونه ای که هیچ وقت تردیدی برایش نماند .
۲. الهامات یا تراوش های ضمیر ناخودآگاه شخص جنبه فردی و خصوصی دارد و لزوما دربردارنده خیر و صلاح نیست .
۳. کسی که به او الهام شده ماموریتی برای تبلیغ آنچه یافته ندارد بلکه تنها خود از آن در امور زندگی بهره میبرد درحالیکه وحی آغاز بعثت پیامبران و عرضه ی دینی جدید و شروع اصلاحات اجتماعی است.

اقسام وحی در قرآن:

➤ القای امری از جانب خداوند به گیاهان آسمان و زمین

﴿يَوْمَئِذٍ نُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا﴾

در آن روز زمین تمام خبرهایش را بازگو می‌کند؛ شوری/۴

﴿بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا﴾

چرا که پروردگارت به او وحی کرده است! شوری/۵

➤ القای امری از جانب خداوند به حیوانات

﴿وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ﴾

و پروردگار تو به زنبور عسل «وحی» (و الهام غریزی) نمود که: «از کوه‌ها و درختان و داربست‌هایی که مردم می‌سازند، خانه‌هایی برگزین! نحل/ ۶۸»

➤ القای امری از جانب خداوند به فرشتگان (همانطور که میدانید فرشتگان خادمان ملکوتی ما و اجنه خادمان مادی و فیزیکی ما بر روی زمین هستند که باز از مبحث ما جداست)

﴿إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَيَّنُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَأَضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ﴾

و (به یاد آر) موقعی را که پروردگارت به فرشتگان وحی کرد: «من با شما هستم؛ کسانی را که ایمان آورده‌اند، ثابت قدم دارید! بزودی در دل‌های کافران ترس و وحشت می‌افکنم؛ ضربه‌ها را بر بالاتر از گردن (بر سرهای دشمنان) فرود آرید! و همه انگشتانشان را قطع کنید! انفال/ ۱۲

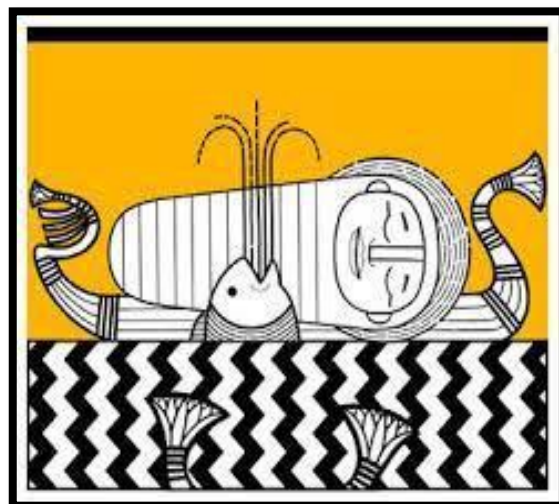
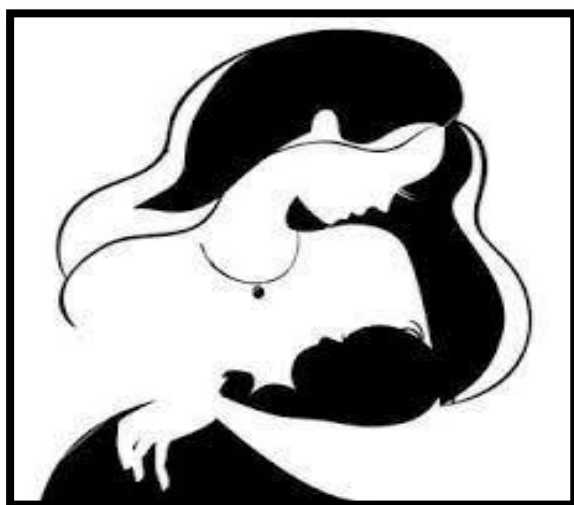
➤ القای امری از جانب خداوند به انسان (هدایت باطنی)

﴿وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ﴾
و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما، (مردم را) هدایت می‌کردند؛ و انجام کارهای نیک و برپاداشتن نماز و ادای زکات را به آنها وحی کردیم؛ و تنها ما را عبادت می‌کردند. انبیا/ ۷۳

الف-وحی که به مادر حضرت موسی

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خَفَتْ عَلَيْهِ فَأَلْقَيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴾

ما به مادر موسی الهام کردیم که: «او را شیر ده؛ و هنگامی که بر او ترسیدی، وی را در دریا (ی نیل) بیفکن؛ و نترس و غمگین مباش، که ما او را به تو باز می‌گردانیم، و او را از رسولان قرار می‌دهیم!» ۱۴ قصص

ب-وحی بر حضرت زکریا

﴿ فَادْنُهَا الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴾

و هنگامی که او در محراب ایستاده، مشغول نیایش بود، فرشتگان او را صدا زدند که: «خدا تو را به یحیی (بشارت می‌دهد؛ (کسی) که کلمه خدا [= مسیح] را تصدیق می‌کند؛ و رهبر خواهد بود؛ و از هوسهای سرکش برکنار، و پیامبری از صالحان است.» آل عمران / ۳۹

➤ وحی از جانب خداوند بر پیامبران (هدایت تشریعی)

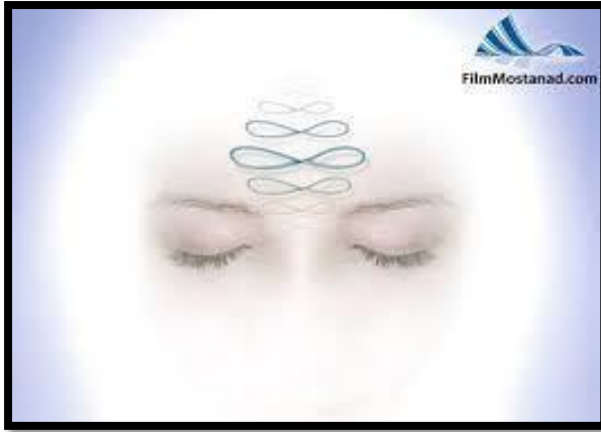

ارکان وحی :

- ✓ فرستنده وحی
- ✓ گیرنده وحی
- ✓ سخن (وحی)

القای امری از انسان به انسان:

﴿ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴾
 او از محراب عبادتش به سوی مردم بیرون آمد؛ و با اشاره به آنها گفت: «(بشکرانه این موهبت،)
 صبح و شام خدا را تسبیح گوید!» مریم/ ۱۱

القای امری از فرشتگان به انسان:

﴿ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ
روح الامین آن را نازل کرده است... ﴾

﴿ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ
بر قلب (پاک) تو، تا از اندازکنندگان باشی! شور/۱۹۳/۱۹۴ ﴾

القای امری از شیاطین به انسان :

﴿ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴾

اینچنین در برابر هر پیامبری، دشمنی از شیاطین انس و جنّ قرار دادیم؛ آنها بطور سری (و درگوشی) سخنان فریبنده و بی‌اساس (برای اغفال مردم) به یکدیگر می‌گفتند؛ و اگر پروردگارت می‌خواست،

چنین نمی‌کردند؛ (و می‌توانست جلو آنها را بگیرد؛ ولی اجبار سودی ندارد.) بنابر این، آنها و تهمت‌هایشان را به حال خود واگذار! انعام/ ۱۱۲

افسانه غرانیق:

﴿أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ﴾

به من خبر دهید آیا بتهای «لات» و «عزى»...

﴿وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَىٰ﴾

و «منات» که سومین آنهاست (دختران خدا هستند)؟! نجم/ ۲۰/۱۹

آیه ای که میگویند بعد از القائنات شیطان نازل شد و پیامبر پشیمان گشت:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّىٰ أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾

هیچ پیامبری را پیش از تو نفرستادیم مگر اینکه هرگاه آرزو می‌کرد (و طرحی برای پیشبرد اهداف الهی خود می‌ریخت)، شیطان القائنات در آن می‌کرد؛ اما خداوند القائنات شیطان را از میان می‌برد، سپس آیات خود را استحکام می‌بخشید؛ و خداوند علیم و حکیم است. حج/ ۵۲

سند حدیث:

ابن عباس ← سید بن جبیر ← محمد بن قیس ← محمد بن کعب

﴿ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴾

که هیچ گونه باطلی، نه از پیش رو و نه از پشت سر، به سراغ آن نمی‌آید؛ چرا که از سوی خداوند حکیم و شایسته ستایش نازل شده است! فصلت/۴۲

نقد محتوایی حدیث:

۱. تناقض با سایر آیات قرآن

﴿ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴾

که هرگز دوست شما [= محمد «ص»] منحرف نشده و مقصد را گم نکرده است،

﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴾

و هرگز از روی هوای نفس سخن نمی‌گوید!

﴿ إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴾

آنچه می‌گوید چیزی جز وحی که بر او نازل شده نیست!

↑ نجم آیات ۲-۳-۴ ↑

﴿ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ﴾

اگر او سخنی دروغ بر ما می‌بست،

📖 لَاأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ

ما او را با قدرت می گرفتیم،

📖 ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

سپس رگ قلبش را قطع می کردیم،

↑ حاقه آیات ۴۴-۴۵-۴۶ ↑

📖 إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

چرا که او، بر کسانی که ایمان دارند و بر پروردگارشان توکل می کنند، تسلطی ندارد. نحل/۹۹

📖 إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

ما قرآن را نازل کردیم؛ و ما بطور قطع نگهدار آنیم! حجر/۹

۲. منافات آن با مقام عصمت پیامبر

آیه عصمت یا تطهیر

📖 وَقُرْآنٌ فِي بُيُوتِكُمْ فَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ

اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

در خانه های خود بمانید، و همچون دوران جاهلیت نخستین (در میان مردم) ظاهر نشوید، و نماز را برپا دارید، و زکات را بپردازید، و خدا و رسولش را اطاعت کنید؛ خداوند فقط می خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت دور کند و کاملاً شما را پاک سازد. احزاب/۳۳

۳. تناقض با آیات سوره نجم (مسئله فصاحت و بلاغت)

